

Požadavky na úpravu příspěvků

Příspěvek je napsán v českém nebo slovenském jazyce. V celém příspěvku je použito jednoduché řádkování, písmo Times New Roman, velikost 12 a okraje 2,5 cm na všech stranách.

Součástí studií je název příspěvku v českém/slovenském (max. 12 slov) a anglickém jazyce, abstrakt v češtině/slovenštině a angličtině a klíčová slova v češtině/slovenštině a v angličtině. U každého příspěvku se uvádějí kontaktní údaje: jméno a příjmení vč. všech titulů, kompletní poštovní adresa (pracoviště – katedra, fakulta, univerzita, ulice, PSČ, město), elektronická adresa.

Abstrakt (v rozsahu max. 1200 znaků včetně mezer) je stručným a jasným shrnutím obsahu studie. Seznamuje s pojednávaným problémem a hlavními závěry. V případě empirických studií abstrakt obsahuje také stručný popis zkoumaného souboru, použité metodologie/metodiky a hlavní výzkumné nálezy.

Případné poděkování grantové agentuře apod. je umístěno v poznámce pod čarou, na kterou se odkazuje v názvu příspěvku. Případné poděkování osobám, které se podílely na vzniku rukopisu, případně přispěly ke zvýšení jeho kvality (např. anonymní recenzenti apod.), je umístěno před seznamem literatury na konci příspěvku.

Rukopis je zakončen následujícím prohlášením: „Příspěvek ani jeho souvisejší pasáže nebyly publikovány a nebyly odevzdány k publikování v jiném časopisu, sborníku nebo monografii. V případě jeho otištění v časopisu *Pedagogická orientace* nebude příspěvek znovu publikován bez souhlasu Hlavního výboru České pedagogické společnosti.“

Příspěvek je zaslán ve formátu RTF, DOC, DOCX (MS WORD). Nevyžaduje se současné zaslání tištěné verze příspěvku. Obrázky jsou pouze černobílé.

Požadavky na úpravu příspěvků se řídí doporučeními APA (**American Psychological Association, Sixth Edition**) s drobnými úpravami zohledňujícími některé specifické prvky českého jazyka, která jsou návodem pro efektivní a srozumitelnou podobu odborných příspěvků. Dále jsou uvedena doporučení vztahující se k jazykové stránce rukopisu, ke strukturování textu, výčtům (seznamům), úpravě tabulek a obrázků, citacím v textu a souhrnu literatury.

Jazyková stránka rukopisu

Rukopisy by měly být psány jazykem srozumitelným širšímu okruhu čtenářů. Srozumitelnosti sdělení napomáhá:

- (a) uspořádanost – přehlednost, strukturovanost, návaznost a gradace jednotlivých částí textu (číslování, odkazování), zařazování prvků orientujících a aktivizujících čtenáře (advance organizer);
- (b) jednoduchost – používání krátkých a jednoduchých vět, neodchylování se od výkladové linie (případné vsuvky formou poznámek pod čarou);
- (c) pregnantnost – přesnost vyjadřování ve spojení se stručností a výstižností (zařazování přílehlavých ukázek a příkladů);
- (d) konzistentnost – disciplinované používání zavedených a vymezených termínů.

Strukturování (organizace) textu

Odstavce jsou odsazovány mezerou o velikosti 6b (odstavec – odsazení a mezery – mezery za – 6b).

Jednotlivé podkapitoly jsou od sebe odděleny vložení řádku.

Jasně, přehledně a logické členění textu je klíčem ke správné interpretaci vědeckého sdělení.

Doporučujeme používat číslování kapitol a podkapitol podle tohoto vzoru: 1 Kapitola, 1.1 Podkapitola (viz tabulka 1).

Tabulka 1

Formáty nadpisů dle důležitosti

Důležitost nadpisu	Formát
Název příspěvku	Vel. 16, tučné písmo, nečíslovaný, zarovnan na střed
1 Nadpis	Vel. 14, tučné písmo, číslovaný bez tečky, zarovnan zleva
1.1 Podnadpis	<i>Vel. 12, netučné písmo, číslovaný (1.1), zarovnan zleva, kurziva</i>

Výčty (seznamy)

V textu se mohou vyskytnout výčty několika typů:

- Číslovaný seznam – používá se, je-li důležité pořadí uvedených položek (chronologie, priority, důležitost), užívají se arabské číslice.
- Nečíslovaný seznam členěný – používá se ve všech ostatních případech. Jako „odrážka“ se používá jednoduchý „bullet“, jiné typy odrážkování se nepoužívají (nepatří do tiskoviny našeho typu).
- V těchto seznamech mohou nastat dva případy:
 - Seznam je tvořen ucelenými větami, které začínají velkým písmenem a končí tečkou.
 - Seznam je tvořen částmi vět, které začínají malým písmenem a končí středníkem, poslední položka tečkou.
- Nečíslovaný seznam v textu – pro výčet se používají písmena v závorce. Mohou nastat 2 varianty: (a) texty výčtu jsou odděleny čárkami, (b) texty výčtu jsou odděleny středníkem, a to v případě, kdy je text delší a vyskytuje se v něm čárka.

Textové prvky – používání uvozovek, itality (kurzivy), závorek a zvýrazňování

Při používání uvozovek a itality (kurzivy) platí tyto zásady:

- uvozovky se nekombinují s italicou (buď jedno, nebo druhé);
- uvozovky se užívají pouze při prvním výskytu výrazu (slangového, ironického, nadsázky apod.);
- uvozovky se neužívají pro popis škály, užívá se italika (kurziva);
- uvozovky se neužívají pro jazykové příklady, užívá se italika (kurziva);
- uvozovky se neužívají pro termíny, užívá se italika (kurziva);
- Jako základní slouží pouze uvozovky typu 9966 (tj. dvojité „ “) – je třeba dávat pozor na různé v češtině špatné podoby (“ ”, " " apod.). Ostatní typy uvozovek (v první řadě jednoduché, až v druhé řadě boční) se užívají pouze v případech, kdy do uvozeného textu je potřeba vložit ještě další uvozovky (např. v případě přímé řeči uvnitř přímé řeči);
- používání uvozovek se omezuje pouze na krátké citace. Je-li citace delší než tři řádky, dáváme ji do odděleného bloku – viz podkapitola Odkazy (citace) v textu.

Při užívání závorek platí tyto zásady:

- závorky se v textu neužívají, jsou-li v tomtéž místě jiné závorky, svorky či hranaté závorky, stejně tak když se v textu vyskytují matematické výrazy se závorkami;
- v případě, že text vyžaduje užití více závorek, závorky sloučíme do jedné, případně je některá ze závorek nahrazena čárkou;
- hranaté závorky se užívají, když do citovaného textu vkládáme vlastní poznámku;

Při zvýrazňování je třeba dále dodržovat tato pravidla:

- používá se pouze italika (kurziva), a to velmi uvážlivě, v nezbytných případech;
- italikou (kurzivou) se zvýrazňují v textu – kromě případů uvedených výše – také názvy časopisů, knih, grantů, latinské názvy a matematické symboly;
- nezvýrazňují se fráze a běžné zkratky (a priori, et al.), chemické značky, trigonometrické funkce a řecká písmena.

Textové prvky – používání spojovníku a pomlčky

Při používání spojovníku (kratší vodorovná čárka) se dodržují tato pravidla:

- spojovníkem se vyjadřuje těsné spojení slov;
- spojovník není od spojovaných slov nijak oddělen, píše se bez mezer;
- např. česko-anglický, chcete-li apod.

Při používání pomlčky (delší vodorovná čárka) se dodržují tato pravidla:

- pomlčkou se většinou od sebe oddělují části vět (např. *Následuje poslední krok — nastavení prostředí*);
- pomlčka je zpravidla z obou stran oddělena pevnou mezerou (klávesová zkratka CTRL a mínus na numerické klávesnici);
- pokud pomlčkou nahrazujeme výrazy *a*, *až*, *proti*, zpravidla se neodděluje mezerami (9–13 let, 2009–2010, s. 83–87).

Tabulky

Tabulky vložené do textu musí splňovat tato kritéria:

- Tabulka je nezbytná, neopisuje pouze text studie, ale rozšiřuje množství poskytovaných informací.
- Tabulka je svým rozměrem vhodná pro časopis formátu A5.
- Tabulka je očíslována.
- Tabulka má výstižný a stručný název.
- Všechny sloupce jsou výstižně a stručně pojmenovány, společné prvky jsou sloučeny.
- Hodnoty uváděné v tabulkách jsou ověřeny a příp. roztříděny (významné hodnoty jsou vyznačeny tučně).
- Hodnoty uváděných proměnných mají vždy stejný počet desetinných míst (zpravidla dvě, popř. čtyři).
- Desetinná čísla se píše s čárkou (např. 0,18).
- Desetinná čísla menší než 0 se uvádějí včetně nuly (např. 0,18).
- Popisky řádků a sloupců nejsou psány velkými písmeny nebo kapitálkami.
- Popisky řádků a sloupců nejsou psány tučným písmem.
- V poznámkách pod tabulkou je uveden zdroj, poznámky k celé tabulce, případně vysvětlení uvedených zkratk.
- Na tabulku je odkazováno v textu (tabulka 2).

Tabulka 2

Interkorelace dimenzí dotazníku OCDQ-RS

	ANG	ÚSTR	DIR	FRUS	SOC	IO
ANG	1,00	0,44**	0,12	-0,18	0,38**	0,67**
ÚSTR		1,00	-0,18	-0,19*	0,38**	0,77**
DIR			1,00	0,30**	-0,09	-0,50**
FRUS				1,00	-0,16	-0,55**
SOC					1,00	0,43**

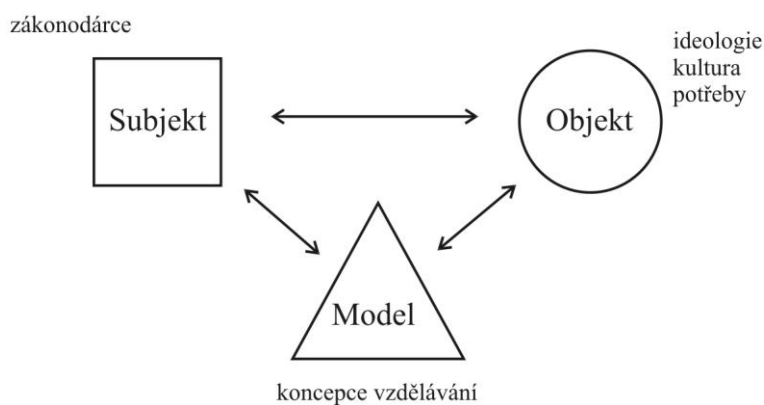
Pozn. Tabulku je možné doplnit doplňujícími informacemi. Veškeré údaje pod tabulkou jsou psány velikostí písma 10. Převzato z (event. upraveno podle) Gavora a Braunová (2010, s. 48).

* p < 0,05; ** p < 0,01

Obrázky

Jako obrázky se označují grafy, schémata, náčrty, mapy a fotografie. Pro zařazení jednotlivých obrázků platí podobná pravidla jako pro tabulky:

- Obrázek je nezbytný, neopisuje pouze text studie, ale rozšiřuje množství poskytovaných informací.
- Obrázek je svým rozměrem vhodný pro časopis formátu A5.
- Obrázek je očíslován.
- Obrázek má výstižný a stručný název.
- Obrázky rovnocenného významu mají srovnatelnou podobu (typ škály, velikost).
- Obrázek nemá pozadí (např. šedé apod.) a není ohraničen čarou.
- Na obrázku nejsou příliš drobné detaily, které by nebyly ve vytištěné podobě čitelné.
- Prvky na obrázku-grafu jsou označeny.
- V poznámkách pod obrázkem jsou uvedeny zdroje, komentáře a vysvětlivky k prvkům (legenda).
- Na obrázek je odkazováno v textu (např. graf na obrázku 1.1, viz obr. 1.1, srov. obr. 1.1).

Obrázek 1.1. Schéma fundamentálního modelu kurikula. Obrázek je možné doplnit rozšiřujícími informacemi. Veškeré údaje pod obrázkem jsou psány velikostí písma 12. Převzato z (event. upraveno podle) Janík, Maňák a Knecht (2009, s. 31).

Odkazy (citace) v textu

Forma odkazu v textu: (autor, rok vydání), případně (autor, rok vydání, stránky). Odkaz na více zdrojů je oddělen v závorce středníkem, například (Horák, 2003; Kolář 1997, 1998, 1999; Novák, 2007, s. 223).

Je-li jméno autora přirozenou součástí věty, uvádí se do závorky jen rok vydání, případně číslo stránek. Příklad odkazu v textu: Kessler zjistil, že existují různé formy odkazů (citací) v textu (2003, s. 73–82; srov. tabulka 3.1).

Odkazy (citace) v textu jsou abecedně uspořádány (např. Edmund, 2003; Gogel & Reed, 1995a; James, Minor, & Rothbart, v tisku; Weber, 1975a, 1975b). Je-li pro autora důležité spíše časové hledisko, je možné odkazy uspořádat vzestupně či sestupně dle roku vydání (např. Weber, 1975a, 1975b; Gogel & Reed, 1995a; Edmund, 2003; James, Minor, & Rothbart, v tisku).

Odkazy na stejného autora (autory) v jednom roce jsou označeny písmeny „a“, „b“, „c“ atd. umístěnými za rokem publikace (srov. Weber, 1975a, 1975b; Gogel & Reed, 1995a). Autoři rukopisů nabídnutých redakci by měli citovat své vlastní publikace spíše střídmě.

Jména autorek jsou v případě potřeby přechylována pouze v textu, v odkazech v závorce a v seznamu literatury jsou jména uváděna v původní podobě.

Tabulka 3.1

Různé formy odkazů (citací v textu)

Typ citace	První citace v textu	Následující citace v textu	První citace v textu, v závorce	Následující citace v textu, v závorce
Jeden autor	Johnsen (2001)	Johnsen (2001)	(Johnsen, 2001)	(Johnsen, 2001)
Dva autoři	Hejný a Kuřina (2001)	Hejný a Kuřina (2001)	(Hejný & Kuřina, 2001)	(Hejný & Kuřina, 2001)
Tři autoři	Kubiatko, Vaculová a Pecušová (2010)	Kubiatko et al. (2010)	(Kubiatko, Vaculová, & Pecušová, 2010)	(Kubiatko et al., 2010)
Více než tři autoři	Janík et al. (2010)	Janík et al. (2010)	(Janík et al., 2010)	(Janík et al., 2010)

Pozn.: Upraveno podle Concise Rules of APA Style (2010, s. 183).

Je-li citace delší než tři řádky, dáváme ji do odděleného bloku velikostí písma 10, blok je od ostatního textu oddělen vždy jedním prázdným řádkem před a jedním prázdným řádkem za blokem; v bloku se citovaný text neohraničuje dvojitými uvozovkami, dvojitě uvozovky se pak mohou použít místo jednoduchých.

Např.: Podle L. S. Shulmana (1987) představují *didaktické znalosti obsahu*:

... směs (amalgam) obsahu a didaktiky do učitelova porozumění tomu, jak jsou jednotlivé problémy, témata a pojmy organizovány, reprezentovány a adaptovány s ohledem na zájmy a schopnosti žáků a prezentovány ve výuce... ty nejučinnější analogie, ilustrace, příklady, vysvětlení, slovní demonstrace, způsoby znázorňování a formulování tématu, které je učiní srozumitelným pro jiné... Didaktické znalosti obsahu také zahrnují porozumění tomu, co činí učení se určitému tématu snadným či obtížným; koncepcím a prekonceptům, které si žáci různého věku a zázemí s sebou přinášejí do výuky. (s. 8–9)

Seznam literatury

V seznamu literatury se uvádějí pouze tituly, na které se v příspěvku odkazuje.

Seznam literatury je umístěn na konci příspěvku. V poznámkách pod čarou se uvádějí odkazy (citace) jako v textu.

Seznam literatury není číslován.

Seznam literatury je abecedně uspořádán abecedně podle příjmení autorů. Díla pocházející od stejného autora/stejných autorů jsou seřazena chronologicky. Díla pocházející od stejného autora/stejných autorů publikovaná v tomtéž roce jsou seřazena abecedně dle názvu.

Není-li v citovaném díle uveden autor nebo organizace vlastníci autorská práva, stojí jako první údaj název díla.

Zápis citací (seznamu literatury) a odkazy na citace se v časopise řídí doporučeními APA (**American Psychological Association, Sixth Edition**) s drobnými úpravami zohledňujícími některé specifické prvky českého jazyka.

Názvy zejm. anglicky psaných publikací jsou uváděny malými písmeny (mimo situací, kdy je z gramatických důvodů nutné použít velká písmena, např. *Reading skills of students of Czech faculties of education*). Výjimku tvoří anglické názvy časopisů, které jsou uváděny velkými písmeny (např. *Teacher and Teacher Education*).

Citace monografické publikace (vč. sborníku):

Hendl, J. (2005). *Kvalitativní výzkum*. Praha: Portál.

Illich, I. (1970). *Deschooling society*. New York: Harper & Row.

Malewski, E. (Ed.). (2010, in press). *Curriculum studies handbook: The next moment*. New York: Routledge.

Maňák, J., & Janík, T. (Eds.). (2005). *Orientace české základní školy*. Brno: MU.

Piaget, J., & Inhelderová, B. (2000). *Psychologie dítěte*. Praha: Portál.

Tollingerová, D., Kněžů, V., & Kulič, V. (1966). *Programované učení*. Praha: SPN.

Citace příspěvku v monografické publikaci (vč. sborníku):

Doyle, W. (1996). Curriculum and pedagogy. In P. W. Jackson (Ed.), *Handbook of research on curriculum* (s. 486–516). New York: Macmillan.

He, M. F. (2010, in press). Exile pedagogy: Teaching in-between. In J. A. Sandlin, B. D. Schultz, & J. Burdick (Eds.), *Handbook of public pedagogy: Education and learning beyond schooling* (s. 469–482). New York: Routledge.

Miková, M., & Janík, T. (2007). Pořizování videozáznamu jako metoda sběru dat. In R. Švaříček & K. Šed'ová, et al., *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách* (s. 192–201). Praha: Portál.

Pupala B., Kaščák, O., & Humajová, Z. (2007). Rub a líce kurikulárnej transformácie. In O. Kaščák & K. Žoldošová (Eds.), *Námety na reformu počiatočného vzdelávania* (s. 17–72). Bratislava: Renesans.

Citace příspěvku v seriálové publikaci (časopis aj.):

Gavora, P. (1992). Naivné teórie dieťaťa a ich pedagogické využitie. *Pedagogika*, 42(1), 95–102.

Schubert, W. H. (1980). Recalibrating educational research: Toward a focus on practice. *Educational Researcher*, 9(1), 17–24.

Vašátková, J., & Prášilová, M. (2007). Česká škola = učící se škola. *Pedagogická orientace*, 17(1), 5–11.

Veenman, M., Wilhelm, P., & Beishuisen, J. (2004). The relation between intellectual and metacognitive skills from a developmental perspective. *Learning and Instruction*, 14(1), 89–104.

Citace monotematického čísla časopisu:

Chvál, M., Michek, S., & Pol, M. (Eds.). (2010). *Evaluace ve škole* [Special issue]. *Orbis scholae*, 4(1).

Citace elektronické monografie (vč. sborníku):

Johnsen, E. B. (2001). *Textbooks in the kaleidoscope*. Dostupné z <http://www-bib.hive.no/tekster/pedtekst/kaleidoscope/index.html>

Jandová, R. (Ed.). (2007). *Svět výchovy a vzdělávání v reflexi současného pedagogického výzkumu* [CD-ROM]. České Budějovice: JČU.

Citace příspěvku v elektronickém sborníku (monografii):

Najvar, P., & Najvarová, V. (2007). Metodologický postup CPV videostudie anglického jazyka: analýza výuky anglického jazyka na 2. stupni základní školy. In R. Jandová (Ed.), *Svět výchovy a vzdělávání v reflexi současného pedagogického výzkumu* (s. 1–9). České Budějovice: JČU. [CD-ROM]

Najvar, P., Najvarová, V., & Doležalová, J. (2007). *Reading skills of students of faculties of education*. Berlin: DGLS. Dostupné z http://www.literacyeurope.org/IDEC/proceedings%20berlin/dolezalova_najvarova_najvar.pdf

Citace příspěvku v elektronickém časopise:

Šlégrová, A. (2006). Měření matematické gramotnosti v rámci mezinárodního výzkumu OECD PISA v roce 2003. *E-pedagogium*, 6(4), 70–77. Dostupné z <http://www.upol.cz/fakulty/pdf/e-pedagogium/>

Citace kvalifikační práce:

Herweg, C. (2008). *Zielorientierung im deutschen und schweizerischen Physikunterricht – eine Videostudie* (Disertační práce). Kiel: IPN.

Vlčková, K. (2010). *Žákovské strategie učení cizímu jazyku ve všeobecném vzdělávání* (Habilitační práce). Dostupné z http://is.muni.cz/do/rect/habilitace/1441/Vlckova/habilitace/HABILITACNI_PRACE_2010.pdf

Na co je třeba dávat pozor?

- Název tabulky se udává nad tabulkou, název obrázku se udává pod obrázkem.
- Poznámky u tabulek se píší písmem velikosti 10, poznámky u obrázků se píší písmem velikosti 12
- Před znakem & se nepíše čárka pouze ve dvou případech:
 - když je přímo v textu odkazováno v závorce na text, který má dva autory (např. **Hejný & Kuřina**, 2001);
 - v seznamu literatury v případě, kdy má zdrojová publikace citovaného textu dva editory: např. Pupala B., Kaščák, O., & Humajová, Z. (2007). Rub a líce kurikulárnej transformácie. In **O. Kaščák & K. Žoldošová** (Eds.), *Námety na reformu počiatočného vzdelávania* (s. 17–72). Bratislava: Renesans.
- Názvy zejm. anglicky psaných publikací jsou v seznamu literatury uváděny malými písmeny (mimo případů, kdy je z gramatických důvodů nutné použít velká písmena, např. *Reading skills of students of Czech faculties of education*). Výjimku tvoří anglické názvy časopisů, které jsou uváděny velkými písmeny (např. *Teacher and Teacher Education*).

- Názvy časopisů a čísla jednotlivých ročníků časopisů jsou v seznamu literatury uváděny kurzívou.